

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till Ju.L6@regeringskansliet.se

Remissvar över delbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)

Ju2024/01778

Sammanfattning

Konkurrensverket bedömer att den föreslagna sekretessbrytande bestämmelsen kan leda till att seriösa företag ges bättre förutsättningar att verka på en marknad där de i dag möter osund konkurrens och tillstyrker förslaget. Konkurrensverket förutser dock tillämpningssvårigheter till följd av att bestämmelsen är en del av ett komplicerat och delvis överlappande regelverk, särskilt med anledning av den intresseavvägning som ska göras av enskilda tjänstepersoner. Följande frågor behöver belysas ytterligare i det kommande lagstiftningsarbetet.

- Tydligare vägledning avseende intresseavvägningen, framförallt avseende förhållandet till absolut sekretess.
- Möjligheten till rutinmässiga utlämnanden utan en faktisk prövning i varje enskilt fall framstår som oförenlig med den intresseavvägning som ska genomföras enligt bestämmelsen.
- Förtydligande gällande om avslag på begäran av en annan myndighet enligt den nya generella sekretessbrytande bestämmelsen omfattas av 6 kap. 7 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, och vad det skulle kunna få för konsekvenser.
- Risker för att det kommer bli svårare för myndigheter att få in uppgifter från enskilda som lämnas på frivillig väg.

Konkurrensverket anser att det är viktigt att bestämmelsen fortsatt innefattar en intresseavvägning, även med beaktande av de svårigheter som en sådan kan innebära vid tillämpningen av bestämmelsen.

Utgångspunkter

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden.

Konkurrensverkets övergripande synpunkter

Konkurrensverket är positivt till utredningens ambition att åstadkomma förbättrade möjligheter att förhindra, förebygga, upptäcka, utreda eller ingripa mot fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelser eller brottslighet och för att myndigheter ska kunna fatta riktiga beslut eller på annat sätt utföra sin verksamhet. Det är viktigt att konkurrensen mellan företag på marknaden inte snedvrids av företag som agerar i strid med lagstiftningen. För att ge seriösa företag bättre förutsättningar att verka på en marknad där de i dag möter osund konkurrens är det angeläget att aktörer som ägnar sig åt fusk, regelöverträdelser eller brottslighet snabbt upptäcks och hindras från att delta på oriktiga villkor. Konkurrensverket bedömer att den föreslagna sekretessbrytande bestämmelsen kan underlätta detta arbete och tillstyrker därför förslaget.

Konkurrensverkets synpunkter om tillämpningsproblem

Den föreslagna sekretessbrytande bestämmelsen ska tillämpas inom i princip hela den offentliga sektorn. Det är enligt utredningen omöjligt att förutse vilka uppgifter som kommer att lämnas ut eller efterfrågas, eller vilka situationer som kan uppkomma. Dagens reglering av myndigheters informationsutbyte beskrivs också som så komplex att tillämpningen försvåras, ibland till den grad att regleringen inte ens tillämpas.

Konkurrensverket förutser, trots utredningens förhoppning att bestämmelsen innebär en förenkling, att dessa tillämpningsproblem kommer kvarstå.

Bestämmelsen är en del av ett komplicerat och delvis överlappande regelverk vilket kan medföra tillämpningssvårigheter. En intresseavvägning ska göras, enligt vilken en uppgift inte ska lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. Det finns inte någon bestämmelse om överföring av sekretess vid tillämpningen av den föreslagna bestämmelsen. Därför behöver enskilda tjänstepersoner vid den myndighet som ska lämna ut information bl.a. ha kunskap både om de bestämmelser som tillämpas vid den egna myndigheten och de bestämmelser som tillämpas vid den mottagande myndigheten. Det riskerar uppstå osäkerhet kring hur bestämmelsen ska tillämpas och hur intresseavvägningen ska göras. Så är det i och för sig redan idag t.ex. vid användande av den mer restriktiva generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL. Det förväntas dock bli en mer vanligt förekommande fråga eftersom den föreslagna bestämmelsen träffar så pass brett och med det uttryckliga syftet att öka informationsutbytet mellan myndigheter.

Enskilda tjänstepersoner behöver i sammanhanget även ta hänsyn till att den som röjer sekretessbelagd information kan göra sig skyldig till brott mot tystnadsplikten. Detta kan verka hämmande för att den enskilda tjänstepersonen ska våga använda bestämmelsen fullt ut så som det är tänkt. Det medför också ett behov av tydligare vägledning i förarbetena i dessa frågor.

Konkurrensverket framförde i remissvar över *Promemorian Utökad informationsutbyte* (Ds 2022:13) att frågan om hur uppgifter som omfattas av absolut sekretess bör hanteras i förhållande till den sekretessbrytande bestämmelsen behöver belysas ytterligare. Detta behov kvarstår. Verket lyfte även önskemål i remissvaret att den föreslagna bestämmelsens tredje stycke skulle utökas med ytterligare undantag från tillämpningsområdet, t.ex. för uppgifter i verkets verksamhet som enligt specifika bestämmelser i OSL omfattas av absolut sekretess och där skälet till detta i vissa fall grundas på genomförande av EU-direktiv. Bestämmelsen har inte ändrats i detta avseende. Den ledning som ges i författningskommentaren bedöms inte vara tillräckligt tydlig, och t.ex. krävs då att enskilda tjänstepersoner har kännedom om ifall internationella konventioner, kodex och riktlinjer av olika slag ligger till grund för de specifika sekretessbestämmelserna i svensk rätt.

Myndigheterna förfogar visserligen själva över vilka inom myndigheten som ska kunna fatta beslut med tillämpning av bestämmelsen. Därmed är det möjligt för myndigheterna att vidta åtgärder för att säkerställa en enhetlig tillämpning inom den egna myndigheten. Det är dock inte säkert att alla myndigheter nyttjar denna möjlighet vilket innebär att det finns en risk att bestämmelsen tillämpas olika både inom och mellan myndigheter.

I delbetänkandet anges bland annat att bestämmelsen medger rutinmässiga utlämnanden av annars sekretessbelagda uppgifter. I sådana fall anges att den bedömning som ska ske enligt bestämmelsen måste göras på förhand och det behöver då inte göras en faktisk prövning i varje enskilt fall.

Konkurrensverket anser att rutinmässiga utlämnanden enligt bestämmelsen utan en faktisk prövning i varje enskilt fall inte är förenligt med den intresseavvägning som ska göras. En intresseavvägning bör göras i det enskilda fallet för att säkerställa en proportionerlig tillämpning, bland annat med respekt för enskildas personliga integritet och för de intressen som sekretessen ska skydda.

Det är svårt att få en överblick över vad som kommer bli följden av införandet av bestämmelsen, både för Konkurrensverkets räkning och i ett större perspektiv. Å ena sidan kan den komma att underlätta för Konkurrensverket att få del av uppgifter som behövs i verksamheten. Å andra sidan kommer enskilda tjänstepersoner behöva göra bedömningar om överlämnande av uppgifter till en annan myndighet utifrån en komplex och delvis överlappande reglering, och göra en intresseavvägning som bl.a. kräver kunskap om både den egna och den mottagande myndighetens sekretessbestämmelser.

I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör det även förtydligas om det är avsikten att beslut med tillämpning av bestämmelsen ska omfattas av 6 kap. 7 § andra stycket OSL och att ett avslagsbeslut på en myndighets begäran att ta del av uppgifter därmed är överklagbart, samt vad det skulle kunna få för konsekvenser.

Konkurrensverket vill också lyfta i sammanhanget att en betydande del av den information som enskilda lämnar till verket kommer in på frivillig väg. Det kan ske både genom att enskilda tar kontakt med Konkurrensverket på eget initiativ och genom att enskilda lämnar överskottsinformation efter att Konkurrensverket har utfärdat föreläggande om att enskilda ska inkomma med information med stöd av sina utredningsbefogenheter. Det finns en risk att det blir svårare att få tillgång till sådan information, om enskilda befarar att uppgifter (i större omfattning än idag) kan komma att lämnas vidare till andra myndigheter där uppgifterna inte är skyddade av motsvarande sekretess. Allmänhetens, och särskilt tillsynsobjektens, förtroende för att de uppgifter som lämnas till Konkurrensverket omfattas av sekretess är av stor vikt för att kunna bedriva en effektiv och rättssäker tillsynsverksamhet.

Konkurrensverket framhåller avslutningsvis att det är viktigt att bestämmelsen fortsatt innefattar en intresseavvägning, även med beaktande av de svårigheter som en sådan kan innebära vid tillämpningen av bestämmelsen.

Detta yttrande har beslutats av den tillförordnade generaldirektören Hanna Witt. Föredragande har varit verksjuristen Bodil Norberg.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och yttrandet saknar därför namnunderskrift.

Hanna Witt